

دۆزەخستان

(دۆزەخى ئىمە بەھەشتى ئەوانىترە)

ن/حسن حسين

كى ئەلئىت ئىرە دۆزەخ نىە ، ئەى ئەو نىە ھاوئىن جەستەمان وەك مۆم دەتوئىتەو و زستانىش لەزەمھەرىرداين؟. ئەى ئەو نىە ئادەمىەكان هىچ خۇزگەوخواستىكىان نەماو، خۇزگەكان هىچيان سەوزنەبون وخواستەكانىش بەدئىنايەن بۆيە مروۇف ناچاربوو دەستبەردارىان بىت؟. كى ئەلئىت ئىرەدۆزەخ نىە، ئەى ئەو نىە لەبەر امبەر ئەو ھەموو بىدادىيەدا ئەگەر كۆيلەكان نوزەيەكىان لىئەو بىت دەستبەجى خواوئەندى دەسەلات جامى غەزەبى خوى بەسەرىاندا دەرىئىت و وەك تىرۇرىست رەفتارىان لەگەلدا دەكات؟ ھەرەشەى زىندان وسزاو دەستشكاندن وبگرە خوئىن حەلال كردنىان لىدەكات؟. ئەى ئەو نىە بەبەر چاومانەو قەرچەقەرچ جەستەى ژنان دەسوتىت وھەنجن ھەنجن دەكرىت؟. ئەو نىە ئەلئىت ئىرە دۆزەخ نىە بەتەنھاو بەتەنھا بەرپرسان و فىرەوئەكانى شەرىكىان و قەلەم بەدەستە گرگنەكانىان ، ئەوانەى كەبەوپەرى چاوقايمىەو داوامان لىدەكەن ھەرلایەنە سلبى و رەشەكان نەبىن و شتە گەش وئىجابىەكانىش باس بكەين ، دەلئىن راستە ئىمە خۇمان دانىپىدادەنئىن كە گەندەلئىن بۆيە پئوىست ناكات ھىندە باسى گەندەلئى بکەن چونكە نەمە داھىنان نىە، بەلام نەم نىعترافەش نە فەزىلەتە و نەھەلقوللوى گىيانى دىموكراسى ، بەلكو ئەمە بى چا و پرووىيە كەدەسەلاتىك بلىت بەلئى گەندەلئىشم وبەلام ھەردىرئە بەدەسەلاتى خۇم و ئىدارەكەم دەدەم و ھاوئىانئىش بۆيان نىە دەنگ ھەلپىرن، بەراستى ئەمە تەنھا دەكرىت بەھەتك كردنى ھەست و غرورى كۆمەلگا راقە بكرىت.

راستە ئىرە بەھەشتە بەلام تەنھاو بەھەشتەدەچىت كە قانع لە ھونراوئەى (خەوىك لە دەروونما) باسى دەكات. چونكە ھەردوو ئەم بەھەشتە حىكايەتى مروگەلئىك دەگىرنەو كە دۆزەخىان بەنرخى بەھەشت پىن فرۇشراو و لەوھەمى بەھەشتدا دەژىن . مرو كاتىك لە خەونەكەى قانع بىدار دەبىتەو ناهىكى پىدا دىتەو بەلام مروى سادە لەوھەمى بەبەھەشتكردى كوردستاندا رۇژانە خەرىكى ئاھەلئىشانە بۆ ئەو درۇ گەورانەى كەلەگەلئىدا دەكرىت، دروى نازادى و عدالەت، دروى خۇشگوزەرانى و ئاسودەبىى .. راستە ئىرە بەھەشتە بەلام بەھەشتىك كەلەبەدبەختى دەسەلات پەنجەرەبەكى ھەيە وھاوئىانئىە دۆزەخىەكان ، ھاوزمانەكانىان ، كەزۇرىنەى كۆمەلگان، لەدۆزەخەكەيانەو سەپىرى دەكەن و بۆيان نىە بچنە ناوى چونكە بەرنەفرەتى خواوئەند كەتون ، خواوئەندى عدالەت و نازادى ، خواوئەندى ئاسودەبىى و خۇشگوزەرانى..

نزیکه ی نیوسه دهیه بزووتنه وهی کوردایه تی سیاسهت به دۆزه خیکه وه دهکات که ده وه له تی ئیراق بۆ هاو لاتیانی کوردی داخستوه، 40-50 سالی ره به قه نه م بزووتنه وه یه مزگینی هاوردنی پرۆژه یه کی به هه شتی ده داته تاکی کورد، له م پیناوه دا رووباریک خوین رژا، هه زاران کهس خویان کرده قوربانی و، به ره و کوشترگاکان وزۆرانبازی له گه ل مهرگدا ملیان نا، به لام دواچار هاو لاتی کورد له ودۆزه خه وه هاته نیو وه همی به هه شتیگه وه، هاته نیو دۆزه خیکتر که به تابلویه کی به هه شتی رازینرا وه ته وه، تابلوی سهیرانگا و پارکه کان و مسواگی نیو بازاره کانی دوه ی و گه شتی شهرم الشیخ و گه شته به ناو زانستی و بازارگانی و دیبلوماسیه کانی هاو لاتییه پله نایابه کان بۆ هر چوار لای جیهان و هاو لاتییه به رنه فرهت که وتوه کانی ده سه لاتییه له به رده میدا وه ستاون و هه رسهیر کردنیان له سه ره..

کی نه لیت نیره دۆزه خ نیه، نیره له پله هه ره سه خته کانی دۆزه خه، دۆزه خ له بیری ناینیدا هیچ مندالکی تیدا نیه، به لام نیره پره له مندالی رهش داگه راوی ژیر گه رمای هاوین و کارکردن، مندالانیک که نازان پشوی هاوین و ویک ئیند چیه چونکه نیانه، مندالانیک که سهیرانگا و پارکه کان پینازان و بگره به وهی بی کاره باییه وه شانس ی نه وه شیان نیه که له ته له فزیونه کاته وه سهیری بکه ن... کی نه لیت نیره دۆزه خ نیه؟ نیره له و دۆزه خه ی که له بیری ناینیدا باس ده کریت سه ختره، چونکه دۆزه خ له نایندا سزایه کی خوا وه نده بۆ به نده سه رپنچیکه ره کان له فه رمانه کانی نه و به لام خۆ ده یان ساله هاو لاتی نه م وولاته ملکه چ و دل به سته و وابه سته ی بزووتنه وه ی کوردایه تییه و هه ر به و هویه شه وه سالانیک زۆر له نیو دۆزه خ به عسیه کان و سه له فه کانیا ندا سووتا که چی هه تا نیستاش هه ر له جهنم و بنس المصیردایه، دۆزه خ له بیری ناینیدا نه گه ر بۆ یاخی بووان بیت ئی خۆ تاکی کورد نه وه نده ده سه لاتی کوردیه که به و به هه شته وه همیه ش قایله که رۆژانه خه ون و خۆزگه و خواست و نومیده کانی تیندا هه ل ده فرهت و هیشتا هه ر درود ده نیریت بۆ خوا وه ندی ده سه لات. به لام نه گه ر له بیری ناینیدا ملکه چ بوونی مرو بۆ فه رمانه کانی خوا وه ند به به هه شتی بگه یه نیت، نه و له کۆمه لناسیدا به پینچه وان وه ملکه چ بوونی تا ک بۆ ده سه لات قه له مه ره وی ده سه لات فراوانتر و زنجیره کانی ده ست و پینی تاکیش توندتر ده کات، واته به هه شتیگ بۆ ده سه لات و دۆزه خیش بۆ هاو لاتیان و کۆمه لگه به دی ده هینیت، نه و به هه شته ی که به ده یان دیکتاتور و سته مکاری له میژوودا خولقاند. نازادی و عه دالهت هه رگیز به بیده نگ بوون و ملکه چ کردن نایه ته دی ته نها به ده نگ هه لیرین له به رامبه ر بیدادی و یاخی بوون له سته مکاری مرو ده گاته مه مله که تی خۆش نو دی، له کاتیکدا نیمه به بیده نگ ی و سه رکزیش هه ر مه حکوم بین به دۆزه خ، ئیدی بۆچی یاخی نه بین له بیده نگیمان و یاخی نه بین له و دۆزه خه ی که تینیدا یین؟.. یاخی بوون گۆران نه ک هه ر له شیوازی ژیا نمان به دی دینیت به لکو گۆرانیک زۆر گرنگتر له بیرکردنه وه و ده روونماندا دروست ده کات نه ویش هه سته نینتمایه، واته یاخی بوون ده توانیت هه سته نینتیمامان، جا نینتیمایه بۆ کۆمه لگای ناولی نه نین یان بۆ نیشتمان، بۆ بگه یه یته وه، نه و هه سته ی که به عس به 23 سالی ته مه نی حوکمرانی له کوردستاندا نه یه توانی لیمان به سه نیته وه به لام نه م دوو حزبه له ما وه ی نه م 15 ساله ی ده سه لاتیاندا توانیان نه و کاره نه نجام بدن. سانایه که مرو بۆ خۆدزینه وه له به رپرسیار بیتییه کان و ناسوده کردنی ویزدان و خه یالی خۆی بلیت نه م دوو حزبه له به رده م میژوودا به رپرسیار ده بن چونکه به ته نها دیویکی راستیه که ی درکاندوه و دیوه که ی تری نه م راستیه زۆر قورستره و پیویستی به جورته ته چونکه پیویسته نیوه ی به رپرسیار بیتییه میژوویه که بخاته سه رشانی خۆی. ده سه لات چهنده به رپرسه له به رامبه ر به کرده و ه کانی نه ونده ش کۆمه لگا به رپرسه به وه ی که بی لایه ن بووه یاخو نه کتیف نه بووه له دروستکردنی میژووی خۆیدا و هه لویستی نه بووه و ده سه لاتی رانه گرتوه و له به رامبه ر کرده و ه کانیاندا کاردانه وه ی نه بووه واته هینده ی به رپرسیاریتی یه کیتی و پارتی، کۆمه لی کوردی به تابهت ده سه بژیره که ی، له سیاسی و رۆشنبیر و خویندکار و هونه رمه ند و خه لکی هوشیاری کۆمه لگا، له ژیر باری نه و به رپرسیاریتییه ده رناچن. نایا وه لامی نیمه بۆ پرسیاره کانی نه وه کانی دوا ی خۆمان، به پرسیاره کانی ناینده مان چی ده بیت، کاتیک لیمان ده پرسن کی توانی ناپه یوه سته گی نیمه ی له نه ستویه؟....

دوچار ههلهیهکی قورسه گهر دسهلاتی یهکیتی وپارتی لهنیو دسهلاته توتالیتیرییهکانی ناوچهکه ناوارته بکهین و پیمان وایت ئەم دسهلاته لهخویهوه، یان تهنه بهنووسینی ووتارو لیکۆلینهوه بهرهو دیموکراسیهت ، یاخود دهسته بهر کردنی مافهکانی هاوالاتیان و دهروات . سنووردانان بو دسهلاتی حزب و حکومت و دسهلاتی ره های سه رکرده و بهر پرسهکان ، به ووشه ی قه بهقه به و وتاری رازاوه ی پرله دهسته واژه ی بیهه لویست نهجام نادریت ، به لگو کاری جیدی دهویت ، هاتنه سه رجاده و مانگرتن و خۆپیشانانی دهویت، ته نانهت جۆریک له ریسکی دهویت ، چونکه نه مه سایکۆلۆجیای هه مو دسه لاتیکه ، وئله فویبی تیگه یشتنه له دسه لات ، که هه رگیز به خوشی خۆی مل به گۆران نادات و کاتیک لئی ده پرسیته وه و ده تهویت سنووریک بو یی لیرا کیشانی دابنیت به رام بهرت ده وه ستیته وه و هه ره شه ی سزادان ده کات ، که وایه نه مه ریسکه ، هاوالاتیان نه مه یان به ته واوی نه زمون کردوه له گه ل دسه لاتی کوردیدا . گۆرانکاری به بی پرۆزه ی جیدی بو گۆران ، به بی یاخی بوون و ریسک کردن جگه له وه هم هیچی تر نیه ، وه همیک که ته نه ها ده مانباته وه بو دۆزه خ

hasan0156@yahoo.com